

A LACZKÓ DEZSŐ MÚZEUM
ÁLLOMÁNYVÉDELMI STRATÉGIÁJA
2023-2028

Az állományvédelem célja a műtárgyak, épületek állapotromlását megakadályozó, megelőző műtárgyvédelmi tevékenység a raktárakban, kiállítóhelyeken, azaz az állományvédelmi előírásoknak megfelelő állandó környezet biztosítása, figyelemmel kísérése. Nem megfelelő körülmények esetén intézkedés. Laczkó Dezső Múzeum állományvédelmi stratégiája a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 2017. évi LXVII. törvény Kultv. 1. számú mellékletének g) pontjához igazodva készült.

RAKTÁRAK:

TÖRÖK IGNÁC UTCAI RAKTÁRKÖZPONT

FELSŐŐRSI RAKTÁRKÖZPONT

KIÁLLÍTÓHELYEK:

LACZKÓ DEZSŐ MÚZEUM FŐÉPÜLETE ERZSÉBET LIGET 1.

BAKONYI HÁZ

TŰZTORONY

VÁRKAPU

VÁRBÖRTÖN

SZENT ISTVÁN U. 10. UN. NEVEZETT KÁLYHÁS HÁZ

I. TÖRÖK IGNÁC UTCAI RAKTÁRKÖZPONT ÁLTALÁNOS BEMUTATÁSA

Intézményünknek két 1166 m² alapterületű ingatlana van a veszprémi Török Ignác utcában. Az 5-ös és 7-es szám alatt található kétszintes épületek, illetve a 9-es számú épület egy részébe került elhelyezésre múzeumunk könyvtára. Ezek a létesítmények eredetileg szovjet katonai raktárként működtek. Felújításukkor a lapostető nyeregtetőt, az alatta lévő födém szerkezetek pedig betonos megerősítést kaptak. A külső kőfalazat hőszigetelése expandált polisztirolhabos módszerrel történt. Az ablakok és belső ajtók fából, az épületek két végében található dupla ajtók közül a külsők, pedig fémből készültek, az ablakokon is belső fém spalettákkal. Az 5-ös épület ablakainak nagy részét megszüntették, befalazták, mivel ez az intézményünk fő műtárgyraktára, így csak annyi ablak maradt, ami a szellőztetéshez szükséges. A vaslemez spalettával ellátott ablakok csak a szellőztetést szolgálják, egyébként csukott állapotban kizárják a természetes napfényt, így az UV és IR sugárzást is. A régi, elhasználódott szúnyoghálók helyett sűrű szövésű üvegszál hálóbetétek akadályozzák meg a rovarok bejutását szellőztetéskor. A kis fényerőjű mesterséges megvilágítás csak látogatás, kutatás idején üzemel, egyébként minden terem műtárgyállománya sötétben van. Az ELSEC mérőműszerrel mért adatok szerint a szabványos mennyezeti fénycsöves világítás 35 UV mikrowolt/lumen fényterhelést jelent. A fényerő- mennyiség mintegy 90 lux. Természetes fénnel járó szellőztetés, takarítás alkalmával direkt fényterhelés a vitrinekben lévő tárgyakat nem éri közvetlenül. A mért relatív páratartalom átlag 50- 55% között mozog. A hőmérséklet évszaktól függően 16-22 °C között ingadozik. A termekben a Magyar állományvédelmi Bizottságtól tartós letétbe helyezett mérőműszerek segítségével folyamatos a monitorozás.

I. 1. A 2011-ES 5-ÖS RAKTÁRÉPÜLETET ÉRINTŐ FEJLESZTÉS BEMUTATÁSA

A raktárat TIOP pályázat keretében (a fejlesztés egyetlen lehetséges alternatívájaként) tanulmányi és látványraktárrá alakították át, amelynek keretében 710 m² területen alakult át. Ekkor a homlokzat egy részének bővítésével a raktárépülethez hozzátoldott, de azzal mindkét szinten egybenített épületrészben oktatóterem és kutatószoba is létesült. A hozzáépített építmény lapos tetővel, hőszigetelt homlokzattal, nagy üvegfelületekkel, ezeken olcsó fóliázással, műgyantás padozattal készült. A bejárat előtt fedett, nyitott tér került kialakításra, mely közlekedési, műtárgyszállítási szempontból ideális, a bejárat szállítójárművel könnyen megközelíthető. A három szintet lift köti össze egymással, alkalmas műtárgyak mozgatására. Az emeleti oktatóterem alapterülete 44 m². A

helyiség egyik falán zárható üveges, MDF lapokból készült vitrinek kerültek, amelybe főként textil műtárgyakat helyeztünk. A tetőtérben egy iroda (15,62 m³) és egy kutatószoba (27,06 m³) található.

Az emelet jobb oldali 128,3 m² alapterületű raktárhelyiség lévő **textilgyűjtemény** számára káros anyagok kipárolgásától mentes fóliázott MDF lapokból készített szekrénysorok készültek, amelyek alul fiókos, felül polcos beosztásúak. A korszerű bútorzat biztosítja, hogy a tárgyak megfelelő méretű fiókokban fektetve, vagy hengerre tekerve, viseletek esetében lazán kitömve, egymástól fátýolfóliával elválasztva legyenek tárolva. Néhány szekrényben látványfiókok lettek kialakítva polikarbonát lemezzel nyitható módon lefedve. A földémet tartó oszlopok között biztonsági üvegből készült, zárható vitrineket helyeztek el a nagyobb érdeklődést kiváltó műtárgyak bemutatására. A zászlók elhelyezésére nagyméretű, fiókos tároló lett beállítva. A zászlók rudjai a falon kialakított tároló állványokon, vízszintesen, egymástól izolálva láthatók.

Szintén az emelet jobb oldali 162,7 m² (a textil raktártól ajtóval elválasztott) másik helyiségében, azaz a **képzőművészeti gyűjteményben** is történtek fejlesztések. A belső tartóoszlopok közötti válaszfalak áttörésével tágasabb tanulmányi raktártér alakult ki. A helyiség egyik felében festmények tárolására rácsos tartószerkezetek kerültek beépítésre. Elsősorban a tömör raktározás felszámolása volt a cél, ám a grafikai gyűjtemény tömör raktározása megmaradt, de a régi szekrények helyére korszerű, nagyobb méretű és könnyebben nyíló fiókokkal ellátott térképszekrények lettek beállítva. A **történeti - és iparművészeti gyűjtemény** hadtörténeti része a tartóoszlopok között kialakított vitrinekbe kerültek. Azonban a gyűjtemény továbbra is rendkívül zsúfoltan a terem másik felében maradt.

Az emelet és földszint előtereibe a látványelemként is hasznosítható műtárgyak kerültek, azaz a szoborgyűjtemény kis- és nagyobb méretű darabjai, illetve az **üveggyűjtemény**. Ezeknek a műtárgyaknak zárható üvegvitrinrendszer készült, illetve a nagyméretű álló szobrok egy részének installáció (posztamens). A balesetek megelőzése és a tárgyak fizikai védelme érdekében csak biztonsági üveggel fedett, zárt szekrények építése jöhetett szóba, kivéve az emeleten a felsőbb polcokon, ahol nincs üvegezés. Tárgyi adottságoktól függően egyes instabil formájú, kényesebb műtárgynak a vitrinen belül is egyedi, talpszerű plexi vagy habosított poliészter foglalat készült. A vitrinekben a világítás LED lámpákkal megoldott, sorosan kötött, a bútorra ragasztható szalagokkal, melyek hő- és káros IR-, UV-sugárzást nem bocsátanak ki. A bútorok alapanyaga szintén fóliázott MDF lap. A többi nagyobb szobor a padlástér folyosóján dexion-polcokon egymástól buborék- és fátýolfóliával elkülönítve került ideiglenes elhelyezésre.

A földszinti, bal oldali 291 m² alapterületű raktárhelyiségben a **néprajzi gyűjtemény** dobozban nem tárolható nagyméretű tárgyai a látványraktárrá alakítás előtt is kétszintes Welser

állványrendszeren voltak elhelyezve, illetve a kisebb méretű tárgyak az emelet jobb oldali szintén 291 m² területű termében dexion polcokon. A bútorok és egyéb nagyobb eszközök pl. kovácsfűjtató mozgatását, egyedi méretű, kerek lapok (zsámolyok) könnyítik meg. A fejlesztés során a már meglévő fémállványzat felső szintje kiegészült installációs elemekkel a székek és ládák kiemelésére tanulmányozás, illetve látványelem céljából. Az ágydeszkáknak rekeszes állványzat épült. A földszint jobb oldali 291 m² területű termében lévő **néprajzi és történeti bútorraktárban**, ahol szintén Welser állványrendszerek segítik a tárolást, nem történt fejlesztés, a raktárhelyiség zsúfolt.

I. 2. A 7-ES ÉPÜLETBEN LÉVŐ RÉGÉSZETI RAKTÁR

Intézményünk Török Ignác utcába költözésekor a régészeti anyag egy része a 7-es épület emeltén kialakított raktárba került. A másik része azonban Felsőörsön maradt, mivel időközben az akkori fenntartói szándék megváltozott. A földszinti régészeti raktár helyett igazgatói, gazdasági, muzeológusi irodákat, valamint adattárat alakítottak ki. A Török Ignác utcai régészeti raktár mára teljesen megtelt. Ezért is sürgető a régészeti gyűjteményi raktár körülményeinek rendezése.

II. A 2018-2023 ÉVI ÁLLOMÁNYVÉDELMI STRATÉGIÁNKBAN KÍTÖZÖTT CÉLOK MEGVALÓSULÁSA A TÖRÖK IGNÁC UTCAI RAKTÁRAKBAN

Az épületek szerkezeti és kivitelezési hibáiból adódó problémák megszüntetése jelentős anyagi ráfordítást igényelne a múzeumtól, illetve a fenntartótól, ezek javítása csak fokozatos ütemezéssel hajthatók végre. A 2018-23 évi állományvédelmi stratégiában felvázolt tervek közül a következők valósultak meg:

1. Az oktatóteremben hatalmas méretű fém ablakai nem megfelelő fény-, és hővédelemmel voltak ellátva, melynek következtében a nyári melegben 40 C is előfordult. A fal mellett felépített üvegvitrinekben a foglalkozásokra előkészített tárgyak jelentős UV sugárzásnak lettek volna kitéve. Az ablakok ideiglenes megoldásként függöny takarást kaptak. 2019-ben Lumar fényvédő fólia, UV-stabil lamellájú szalagfüggöny, valamint rovarháló védelem valósult meg, így csökkentve a bejutó napfény és a rovarkártevők káros hatását.

2. Az egyik rövid távú célunk volt a két épület két végén található dupla szerkezetű ajtók belső faajtói cseréje. 2019-ben korszerű műanyag nyílászárók kerültek beépítésre. Az 5-ös szám alatt mindkét szinten, a 7-es épületben azonban csak egy ajtó cseréjére került sor, abban a helyiségben, amelyben a régészeti raktár kapott helyet. Nem csak a légköri szennyező anyagok és rovarok bejutásának lehetősége csökkent így, hanem a temperáló fűtés költsége is. Szintén cserére került még a földszinti néprajzi raktár egyik ablaka is.
3. Az 5-ös épületben két darab energia hatékony falikondenzációs gázkazán fali kivezetéssel került beépítésre. Előnye még, hogy nem kell levegőztető berendezés, és nagy kémény, azaz nincs szükség kéményseprésre, valamint szellőztetés beépítésére sem.
4. A padlástér padlózata üvegszálgyapot szigetelést kapott.
5. A képzőművészeti gyűjteményben a kialakított fémrácsos tartórendszer felülete kevésnek bizonyult, ez pedig a tároló hely bővítését igényelte. Ennek érdekében a raktár egyik felét elfoglaló történeti gyűjteményt átköltöztettük a szintén első emeleti néprajzi gyűjteményi helyiségbe. Ott azonban ellőtte biztosítani kellett a megfelelő tároló kapacitást. Ezt a Gombor gyűjtemény Felsőörsre szállításával, a tárgyak átrendezésével, valamint a felszabadult helyekre további Dexion-Salgó polcrendszerek építésével sikerült kivitelezni. Ezáltal lehetővé vált a festmények elhelyezésére szolgáló fémrácsos tartórendszer bővítése. Továbbá a nagyobb szobrok ideiglenes elhelyezését is sikerült megszüntetni újonnan épített Salgó-polcrendszerek biztosította tárolási lehetőséggel.
6. Megoldódott a numizmatikai gyűjtemény szakszerű tárolása egyedi fémszekrények beszerzésével.
7. A régészeti raktárépületből a még nem fel dolgozott leleteknek és az embertani anyagnak az átvitele a felsőörsi raktárbázis jobb állapotú, részben üresen álló épületeibe.

III. 2023-2028 ÉVI ÁLLOMÁNYVÉDELMI CÉLKITŰZÉSEK A TÖRÖK IGNÁC UTCAI RAKTÁRAKBAN

1. Célszerű lenne lábtörlők és papucskok használatával kevesebb kopásnak lenne kitéve a padló műgyantás felülete, csökkenhetne a takarítások gyakorisága is.
2. Az 5-ös műtárgyraktár főbejárata tűzvédelmi ajtó, azonban a kettős beléptető rendszer hiányzik, amelynek folytán a külső környezetből bekerült szennyeződések károsan hatnak a műtárgyak tárolási körülményeire. A raktár bejárati ajtajánál ki lehetne alakítani egy zárt beléptőt /dupla

ajtó/, a külső ajtó előtt és után megfelelő kialakítású lábtörlőt kellene elhelyezni. Szintén csökkenne az előbb említett károsító tényezők valószínűsége.

3. Az üveggyűjtemény egy részét a lépcsőház fölött található tetőablakon beáramló napfény közvetlenül és hosszasan éri. Szükséges lenne UV védő fólia és árnyékolók felszerelésére ezen ablakokra.
4. A textil gyűjtemény egyik emeleti ablakán beázást észleltünk, itt ablakcserére van szükség, illetve meg kell vizsgálni a többi ablakot is, valamint az új rovarhálók felszerelésének lehetőségét is.
5. A néprajzi raktárban a porfogó molinóvászon és fátolyfólia takarók továbbra is használatban maradnak, illetve anyagi források függvényében alkalmazásukat tovább bővítenénk.
6. A földszinti történeti és iparművészet bútorraktár meglévő Welser állványrendszerét kibővítenénk, a többszintes polcokon helyeznénk el a kisbútorokat. A középső folyosó tartóoszlopainak közeibe megkezdődött dexion polcok beépítésének folytatása (ülőbútoroknak, varrógépeknek) stb. Az ütemezése a rendelkezésre álló szabad munkaerőtől függ.
7. A bútorraktárban korábban már történt az egyik radiátor hibájából eredő elázás, ezért fontos lépés a tárgyak padlótól történő elszigetelése. A nagyobb bútorok alá gurulós zsámolyok kellenek a könnyebb mozgatás és sérülések elkerülése végett, illetve egy lépésben megtörténhetne a padlótól való izolálás is. Ezek használatával kevesebb munkaerő is elegendő lenne az aktuális feladatokhoz, nem vonná el más munkaköröktől a dolgozókat.
8. Külső, belső festés, vakolat javítása, mivel a belső falfestések több helyen peregnek a nem megfelelő előkészítés és a gyors kivitelezés miatt. A raktárhoz hozzáépített épületrész külső műanyag vakolata már most leválik a felületről. A két épületrész között repedések jelentek meg a külső falon és a belső aljzaton.
9. Az ereszcatornák cseréje csak a hibás szakaszokon történt meg, a rossz illesztéseknél több helyen folyik a víz az épület alá. Az ereszcatornák kijavítása az épület oldalról és alulról történő nedvesedésének megakadályozása miatt lenne fontos. A későbbi károk javítása sokkal nagyobb költséget jelentene a múzeum számára.

IV. A FELSŐÖRSI RAKTÁRKÖZPONT BEMUTATÁSA

A veszprémi Laczkó Dezső Múzeum műtárgyvédelmi és raktárbázisa a 2000-es évek közepéig restaurátorműhelyekkel és három raktárral Felsőörsön működött. Ezt követően Veszprémbe költözött (két részletben 2004, és 2007-ben). A három raktár közül két raktár „E” és „D” jelű paraméterei egyformák, pl. alapterületük és beosztásuk. A raktárak téglából készültek (B30-as falazóblokk), azonban a külső falazat nem hőszigetelt és a nyílászárók sem voltak azok. Az akkori tervek szerint a költözés a teljes gyűjteményt érintette volna. A történeti, néprajzi és képzőművészeti anyag át is került az 5-ös épületbe, valamint a 7-es épületbe a régészeti anyag egy része, de tetemes része Felsőörsön maradt. Időközben (2018-ban) a veszprémi 5-ös épületben található raktár is zsúfolttá vált, így szükséges volt a felsőörsi „E” és „D” jelűek, újbóli használatba vétele. Mivel ezek a raktárak műtárgyvédelmi szempontból nem voltak megfelelő állapotban kis lépésekben mindkét épületben saját finanszírozásból különböző munkálatok kezdődtek (eresz javítás, festési munkálatok, riasztó rendszer kiépítése). Azonban ez a fejlődés anyagi források hiányában megtorpant. 2019-ben pályázatot nyújtottunk be a Járasszékhely múzeumok szakmai támogatása keretében a raktározási feltételek biztosítása.

2020-ban újabb pályázatot nyújtottunk be a Járasszékhely múzeumok szakmai támogatása keretében, hogy az „E” jelű épületet tovább fejleszthessük. A pályázatunk 100 %-os támogatásban részesült. Célunkat, azaz az épület összes fából készült rossz állapotú ablakának cseréjét, UV és rovarhálós védelmét, valamint az emeleti (12,5m x 14,5m területű) helyiségében a saját forrásból elkezdett tárolórendszer tovább bővítését, ha nem is a tervezett mértékben, de sikerült megvalósítani.

A raktározási gondjainkat súlyosbítja, hogy több esetben a tájházakba kölcsönadott műtárgyaink visszaszállítását kellett kezdeményezni. A bejövő anyagok fertőzöttek, szuvasak, penészesek stb., azaz a raktározási helyükre nem helyezhetők vissza, ezért az egyik épületben kialakításra került egy átmeneti raktár.

V. A 2018-2023 ÉVI ÁLLOMÁNYVÉDELMI STARTÉGIÁNKBAN KÍTÖZÖTT CÉLOK MEGVALÓSULÁSA A FELSŐÖRSI RAKTÁRBÁZISON

1. 2019-ben az **„E” jelű raktár emeletén** lévő (12,5m x 14,5m területű) raktárhelyiség közel kétharmad részében a kisebb méretű néprajzi-történeti tárgyak elhelyezéséhez saját forrásból

Dexion-Salgo polcrendszer épült. A szinte teljes beépítéshez a Járasszékhely pályázat támogatásából 2021-ben készült polcrendszer is hozzájárult.

2. 2019-ben pályázati támogatással az „E” jelű épület földszinti (12,5m x 14,5m területű) helyiségében nyitott rakodólapos állványrendszert sikerült beépíteni. A bútorzat felállítását megelőzően annak helyét biztosítani kellett. A raktárhelyiségbe „ömlesztett” műtárgyakat úgy kellett elhelyezni, hogy előbb az egyik, majd a másik felén telepíthetővé vált az állványrendszer, közben az elkészült polcokra folyamatosan és rendezetten kerültek fel a műtárgyak.
3. 2021-ben szintén pályázati támogatással az „E” jelű raktár ablakainak cseréje, azaz 31 db új nyílászáró beépítése. Az ablakok mérete 1730x840 cm, külső-belső takaróléccel és külső párkánnyal készültek. Az ablakcserét követően 15 ablakra a rovarhálót helyezték fel. Az eredeti elképzeléssel ellentétben például nem került minden ablakra rovarháló, kizárólag azokra, amelyeken a szellőztetés történik. Végül minden ablakra a hő-, és fényvédő UV-szűrős fólia került.
4. A régészeti leletek tárolására, valamint átmeneti raktárnak sikerült tíz konténert beszerezni és elhelyezni az E és D raktárak között.

VI. 2023-2028 ÉVI ÁLLOMÁNYVÉDELMI CÉLKITŰZÉSEK A FELSŐŐRSI RAKTÁRBÁZISBAN

A legfontosabb a fűtés korszerűsítés keretében az épületenkénti gázkazánok kiépítése, amelynek megvalósításához pályázati forrás, vagy az intézményünk fenntartójának anyagi támogatása szükséges. Céljaink:

1. Az épületek állagmegóvása, felújítása, nyílászárók további cseréje.
2. A temperáló fűtést biztosító gázkazánok beépítése.
3. Műtárgykezelő személyi állomány megteremtése

VII. KIÁLLÍTÓHELYEINK

1. ERZSÉBET SÉTÁNY

A Laczkó Dezső Múzeum Erzsébet sétányon található épületében a téli időszakban a szabályozhatatlan fűtés hatására nagyon alacsony 30% volt a relatív páratartalom értéke, valamint nyáron a kiállító termek túlzott felmelegedése miatt a környezeti hatásokra érzékeny műtárgyak (fa, papír, textil) nem volt ajánlatos behelyezni a kiállítóterekbe. A nem megfelelő műtárgyvédelmi paraméterek szükségessé tették a korszerű épületgépészeti berendezések beépítését (klimatizáló berendezés). Míg a múzeum felsőbb szintjein az alacsony páratartalom, addig az alagsorban a szigetelés hiánya miatti vizesedés okozott problémát. A múzeum földszinti részén történt már felújítás pl. a látványkönyvtár helyisége (beleértve a nyílászárókat is), valamint új vizesblokkokat és korszerű ruhatárat is létrehoztak.

2023. augusztusi nyitással a Laczkó Dezső Múzeum Erzsébet sétányon található épületének teljes felújítása valósulhatott meg. Ami magába foglalja a teljes épületgépészeti felújítást, elektromos hálózat, fűtés, klimatizálás, azaz páratartalom és hőmérséklet szabályozása, levegő csere biztosítása. Ezenkívül homlokzat és belső festés, tetőfelújítás, nyílászáró csere (kivéve látványkönyvtár), alagsori belső vízszigetelés, lift beépítése.

2. BAKONYI HÁZ

A Bakonyi ház szabadtéri néprajzi kiállítóhely a múzeum szomszédságában Erzsébet sétány 3. szám alatt található. A 138 m² alapterületű házat 1935-ben építették. Az épület (a hátsó szoba kivételével) döngölt földpadlós, háromosztatú lakóház, boltíves tornáccal (gádor), a falak 50 cm vastag vörös-kőből épültek, tetőszerkezete nád fedésű.

A ház legnagyobb veszélyt jelentő problémája az oromfal, illetve a hátsó szoba állandó vizesedése volt. 2008-ban vízelvezető kavicságy készült az épület köré, azonban a vizesedést, amely a

kezdetektől fogva fennáll ez a megoldás nem csökkentette. 2015-ben készült el az épület falfűtése, amely lehetővé tette, hogy egész évben látogatható legyen. Előtte a fűtés hiánya miatt október 15. és április 15. között zárva volt. Az érzékeny műtárgyakat pedig a hideg idő beálltával fűtött raktárba kellett szállítani. A falfűtés mellett számos érv szólt, ezek közül az egyik az volt, hogy reményeink szerint gátolja majd (hosszú távon megszünteti) a szigeteletlen falak vizesedését, és a fűtés orvosolja a folyamatosan jelentkező műtárgyvédelmi problémák egy részét. Azonban mivel a vízelvezetést anyagi okok miatt nem volt megoldott a falfűtés csak generálta a pára lecsapódását. A falakban a fűtés ellenére talajvíz volt. A nedvesség az agyagpadlón keresztül felszívódik a kapillárisokba, és a falfűtés miatt elkezdett párologni, majd kicsapódott fenn a hideg födémen. Ez a csapadék nem szívódott be, hanem kiült a felújított, azaz lefestett, lekezelt gerendákra, ez a szinte állandó nedvesség pedig kiváló környezet a penészgombák számára. A belső légnedvesség értékei a külső hőmérséklet, páratartalom mellett a falakba bejutott nedvesség függvénye, amelyet ilyen vizesedés mellett nehéz szabályozni.

A döngölt padló is sok nehézségeket okoz azzal, hogy egyrészt magába szívja, és átengedi a nedvességet, másrészt folyamatosan porlik, ami miatt állandó por borítja a műtárgyak felületét, táptalajt biztosítva ezáltal a légköri eredetű szennyeződéseknek, mivel a por megköti ezeket, így a műtárgyakban korróziós folyamatok is elindulhatnak.

2.1. A 2018-2023 KÖZÖTT MEGVALÓSULT CÉLOK

1. Az ablakokra 2019-ben rovarhálók kerültek megakadályozva ezzel a rovarok bejutását szellőztetéskor.
2. Mivel a házban nincs, műemlék jellegénél fogva nem is lehet ereszt, ezért az összes csapadékvíz a ház alá folyik, 2020-ban pályázati forrásból dréncsöve vízelvezető rendszer épült a ház köré, sajnos csak 3 oldalára, mivel a csökkentett pályázati érték miatt erre volt lehetőség.
3. A Teleki László Alapítvány által biztosított forrásból 2023-ban a nádtető javítása, belső meszelés, a porló agyagpadló újra tapasztása, valamint botanika kert köré részleges vesszőkerítés készült el.

2.2. 2023-2028 KÖZÖTT IDŐSZAK ÁLLOMÁNYVÉDELMI CÉLJAI

1. A döngölt padló helyett színezett beton jobb megoldást jelentene, nem hullik, nem porlik, alulról nem engedi át a nedvességet. Helyben öntött műgyantával le is fedhetik a színezett beton tetejét,

hogy könnyebb legyen takarítani. Ebben azonban nincs egységes álláspont, viszont az agyagpadló problémájára mindenképpen megoldást kell találni.

2. A másik középtávon megoldandó feladat az a Bakonyi házat fenyegető vandalizmus megakadályozása. A biztonság további növelése térfigyelő kamerával és mozgásérzékelő reflektor beüzemelésével lehetne megoldani.

3. Külső homlokzatfestés, leginkább a gádor területén szükséges.

3. VÁRKAPU, TŰZTORONY

A Laczkó Dezső Múzeumnak a veszprémi várban megtalálható egyik kiállítóhelyét, a neoromán stílusú Hősök kapuját 1939-ben avatták fel, és 2013-ban felújították. A kiállítóhelyen a falak vizesedése okozott problémát, amely a külső vízszigetelés hibáiból ered. Az optimális páratartalmat mobil páramentesítő készülékek folyamatos üzemeltetésével próbáltuk biztosítani. 2023-ban önkormányzati forrás segítségével megvalósult felújítás során megtörtént a megfelelő vízszigetelés is.

Ugyancsak a veszprémi várban található a 48 méter magas tűztorony, amely szintén a Laczkó Dezső Múzeum kezelésében van. A középkorból megmaradt tornyot 1811-1818 között építették át a mai formájára. A toronyba vezető un. gyilokjáró balesetveszélyes volt, felújítása 2023 szintén megtörtént.

4. VÁRBÖRTÖN

A veszprémi várbörtön 2003 óta nem működik eredeti funkciójában, jelenleg felújítás alatt áll. Az helyiségeket a Veszprém Megyei Bíróság használta az elmúlt 10 évben. Majd a Veszprémi Törvényszék és a Laczkó Dezső Múzeum együttműködésének köszönhetően 2015. május 6-án megnyitotta kapuit a látogatók előtt a Várbörtön mínusz harmadik emeletén. A várbörtön vagyonkezelője továbbra is a Veszprémi Törvényszék, a - 3. szint használója pedig a Laczkó Dezső Múzeum. Az egykori börtön a Vár utcához viszonyítva a talajszint alatt van, ebből adódóan a páratartalom igen magas (70-75%). Szellőztetés és a fűtés hosszú ideje nem üzemel. A falak és a padozat nedvesek, a vakolat folyamatosan omlik, a gomba spórák elszaporodtak. Ebben a műszaki állapotban volt a várbörtön a felújítás előtt, amelynek paraméterei egyelőre nem ismertek.

5. SZENT ISTVÁN U. 10. UN. NEVEZETT KÁLYHÁS HÁZ

A Szent István utca 7. szám alatti műemlék épület a Veszprém Megyei Jogú Város (VMJV) tulajdona, a Laczkó Dezső Múzeum 2017-ben kapta meg hasznosításra. Jelenleg nem használható sem kiállítóhelyként, sem egyéb célokra, mivel 8 évig használaton kívül állt. Az épületben fűtés évek óta nem volt, valamint beázás is történt, mindezek következtében durva penészfertőzés terjedt el. A fertőzés érintette a pincét, a földszintet, és a padlásteret. A házban lévő tárgyak, bútorok, egykori vitrinek és paravánok felületét vastagon penészszerűen borította, akárcsak a falakat, és a felpúposodott parkettát. 2017-ben a restaurátor kollégák kiválogatták azokat az eszközöket és tárgyakat, amelyeknek megőrzését fontosnak ítélték és megmenthető állapotban találtak. Javasoltuk az ottmaradt eszközök és egyéb tárgyak elszállítását és esetleges megsemmisítését. Ezt követően a VMJV Polgármesteri Hivatala, Városüzemeltetési Irodájának koordinálásával a teljes berendezésnek, mint veszélyes hulladék konténerbe rakására és lerakóba szállítására került sor, illetve némi takarítás is történt. Azonban a felpúposodott tönkrement parketta ott maradt.

A házat 2020-ban szeretnénk volna fertőtleníteni, vagyis a pincét és a szobákat, emellett a tetőszerkezet esetében gomba- rovar elleni védelem és égéskésleltető kezelés. Sajnos azonban anyagi források hiánya miatt végül ez nem sikerült. Jelenleg is látható penészesedés, valamint erős dohszag érezhető a házban.

5.2. 2023-2028 KÖZÖTTI IDŐSZAK ÁLLOMÁNYVÉDELMI CÉLJAI

1. A ház fertőtlenítése, amely megoldódni látszik a Magyar Állományvédelmi Bizottsághoz beadott pályázat segítségével.
2. A gombafertőzés következtében a károsodott burkolatok cseréje.
3. A szerkezeti hibák felmérése, lehetőségek szerinti megszüntetése.

Török Ignác u. raktárépületeket érintő állományvédelmi célkitűzések		
Cél	Határidő	Felelős
Az üveggyűjteményt megóvando szükséges UV védő fólia, és árnyékolok felszerelése a lépcsőházi tetőablakokra, 5- ös raktár	2024	Állományvédelmi felelős Gondnok Múzeumigazgató
A textil gyűjtemény egyik emeleti, egy vagy több ablakának cseréje, illetve új rovarhálók felszerelésének lehetőségét is meg kell vizsgálni, 5-ös épület		
Külső, belső festés, vakolat javítása, főleg 5- ös épület	2028	Állományvédelmi felelős Gondnok Múzeumigazgató
Ereszcsatornák cseréje, javítása	2026	Gondnok Múzeumigazgató
Zárt belépő /dupla ajtó/ kialakítása 5-ös raktár	2026	Állományvédelmi felelős Múzeumigazgató

Emeleti ablakok új rovarhálókkal való felszerelése 5-ös raktár	2024	Állományvédelmi felelős Műtárgyvédelmi osztályvezető
A rácsos festménytároló rendszer bővítése, 5-ös raktár	2026	Állományvédelmi felelős
A tárgyak padlótól történő elszigetelése, 5-ös raktár	Folyamatos 2023-2028	Állományvédelmi felelős Műtárgyvédelmi osztályvezető
Kis bútorok bővített Welser állványrendszerre helyezése, 5-ös raktár	2025	Állományvédelmi felelős Műtárgyvédelmi osztályvezető Néprajzi-történeti osztályvezető
A nagyobb bútorok alá gurulós zsámolyok a könnyebb mozgathatóság miatt, 5-ös raktár	2026	Állományvédelmi felelős Műtárgyvédelmi osztályvezető
Lábtörlő és papucsok használata, 5-ös raktár	Folyamatos 2023-2028	Állományvédelmi felelős Műtárgyvédelmi osztályvezető

		Az aktuális múzeumi programért felelős munkatárs
Porfogó molinóvászon és fátyolfólia takarók folyamatos beszerzése, használata	Folyamatos 2018-2023	Állományvédelmi felelős Műtárgyvédelmi osztályvezető Néprajzi-történeti osztályvezető
A 9-es épület esetleges használatba vételével csökkenteni a műtárgyraktáraink zsúfoltságát	2028	Múzeumigazgató

Felsőörsi raktárközpontot érintő állományvédelmi célkitűzések		
Cél	Határidő	Felelős
Az épületek felújítása /külső belső festés, szigetelés/	2028	Gondnok Múzeumigazgató-helyettes Múzeumigazgató
Nyílászárók cseréje D épület	2026	Gondnok Múzeumigazgató-helyettes Múzeumigazgató
Gázkazánok beépítése	2028	Múzeumigazgató-helyettes Múzeumigazgató

Személyi állomány megteremtése	2028	Múzeumigazgató
Felsőörsi telephelyen régészeti raktár rendezése	2026	Múzeum igazgató helyettes Műtárgyvédelmi osztályvezető Régészeti osztályvezető
Látogatható kőtár és kőraktár kialakítása (D épületből 22-es épületbe)	2025	Múzeum igazgató helyettes Műtárgyvédelmi osztályvezető
A fertőzött műtárgyak folyamatos fertőtlenítése	Folyamatos 2023-2028	Műtárgyvédelmi osztályvezető

Bakonyi ház kiállítóhelyet érintő állományvédelmi célkitűzések		
Cél	Határidő	Felelős
Folyamatos szellőztetés	Folyamatos 2023-2028	Állományvédelmi felelős Részlegvezető
Térfigyelő kamera és mozgásérzékelő reflektor beszerelése, karbantartása	2026	Múzeumigazgató

Döngölt padló kiváltása	2026	Állományvédelmi felelős Műtárgyvédelmi osztályvezető Múzeumigazgató
-------------------------	------	---

Szent István u. 10. un. nevezett kályhás házhoz érintő állományvédelmi célkitűzések		
Cél	Határidő	Felelős
A ház fertőtlenítése	2024	Állományvédelmi felelős
A gombafertőzés következtében a károsodott burkolatok cseréje.	2026	Múzeumigazgató
A szerkezeti hibák felmérése, lehetőségek szerinti megszüntetése.	2026	Múzeumigazgató

IX. SZAKMAI-MÓDSZERTANI KÖZPONTI TEVÉKENYSÉG

A Laczkó Dezső Múzeum az emberi erőforrások minisztere 5/2014. (I. 24.) számú EMMI rendelete „a települési önkormányzatok könyvtári, közművelődési és múzeumi feladataihoz nyújtott támogatások részletes szabályairól” szerint végzi az éves feladatait, azaz szaktanácsadás és módszertani műhelygyakorlatok szervezése a megyében működő önkormányzatok kezelésében lévő múzeumok, kiállítóhelyek számára. Ezenkívül az állományvédelmi felelősök helyszíni bejárások alkalmával segítik a kiállítóterek, és gyűjteményi raktárak optimális műtárgykörnyezetének kialakítását, fejlesztését.

IX.1. ÁLLOMÁNYVÉDELMI FELELŐS HELYSZÍNI BEJÁRÁSAI, MEGHATÁROZOTT CÉLÉRTÉK

Kultv. 45/A §. (2) bekezdés j) pont alapján a Laczkó Dezső Múzeumnak, mint megyei hatókörű városi múzeum legalább egy fő, szakirányú közép- vagy felsőfokú végzettségű állományvédelmi felelőst kell foglalkoztatnia, aki évente legalább egyszer helyszíni bejárás keretében felméri a megye területén lévő muzeális intézmények állományvédelmi helyzetét.

Az évenkénti állományvédelmi bejárások általános tapasztalata, hogy a tájházak, kiállítóhelyek fenntartása (téli temperálás, munkaerő foglalkoztatása, festés, vízelvezetés stb.) jelentős anyagi terhet ró a fenntartó önkormányzatokra, amelyet sok esetben nem tudnak vállalni.

Az intézmények munkatársaival a kapcsolattartást gyakoribbá szeretnénk tenni, mint az előző években (akár pl. elektronikus úton is). A bejárások gyakoriságát és ütemezését a gyűjtemények, kiállítóhelyek állapotához igazítottan kell végeznünk, többször látogatjuk meg azokat a helyszíneket, ahol műtárgyak számára kevésbé kedvezőek a körülmények.

IX.2. MÓDSZERTANI MŰHELYGYAKORLAT/MÓDSZERTANI MŰHELY

Kultv. 45/A §. (2) bekezdés i) pont alapján a Laczkó Dezső Múzeumnak, mint megyei hatókörű városi múzeumnak szakmai-módszertani központként módszertani műhelygyakorlatot kell szerveznie a megye közigazgatási területén működő muzeális intézmények munkatársai számára.

A tájházakban és kiállítóhelyeken kevés az állandó alkalmazott, legtöbbjük évadonként cserélődő ideiglenesen foglalkoztatott munkatárs, akik nincsenek tisztában a megfelelő műtárgykörnyezet

létrehozásának alapvető feltételeivel. Muzeológus a legtöbb helyen nincs, vagy a feladathoz és a gyűjteményhez képest kevés létszámú a restaurátor, és a képzett gyűjteménykezelő. A legtöbb helyen szerződöttetett közfoglalkoztatott dolgozók nem képesek a feladatuk szakszerű elvégzésére, még a folyamatos szellőztetés, ill. takarítás is nehézséget jelent. Tapasztalataink szerint nem is számíthatunk arra, hogy ez a közeljövőben változni fog. A módszertani műhelygyakorlatokat minden évben egy másik kiállítóhelyen tartjuk, azokat részesítjük előnyben, ahol több éve változatlan állapotokat találunk. Ezt a gyakorlatot tervezzük alkalmazni a következő 2023-2028-as időszakban is.

Törekvésünket, hogy a megye különböző kiállítóhelyein, tájházaiban a kihelyezett műtárgyak és épületek állapotán javítani tudjunk, ezt az erre irányuló megfelelő tájékoztatás, oktatás nagymértékben elősegítheti. Fontos az önkormányzatok (fenntartók) részéről megbízott dolgozók műtárgykörnyezettel kapcsolatos felvilágosításának, oktatásának, azaz a módszertani műhelygyakorlatoknak az adott helyszíneken történő megtartása.

Módszertani feladatokat érintő állományvédelmi célkitűzések		
Cél	Határidő	Felelős
Kiállítóhelyek, tájházak, városi múzeumok ellenőrzése évente minimum egyszer	Folyamatos 2023-2028	Állományvédelmi felelős
Bejárásokról helyszíni jelentés, dokumentáció készítése: megfelelő műtárgykörnyezettel kapcsolatos felvilágosítás	Folyamatos 2023-2028	Állományvédelmi felelős
A módszertani műhelygyakorlatok tervezett előadásai, bemutatói egy kiválasztott helyszínen minimum évente egyszer	Folyamatos 2023-2028	Állományvédelmi felelős Műtárgyvédelmi osztályvezető
Felmerülő, az adott intézményre jellemző problémákkal kapcsolatos	Folyamatos 2023-2028	Állományvédelmi felelős

szaktanácsadás igény szerint		Műtárgyvédelmi osztályvezető
------------------------------	--	------------------------------

Kelt: Veszprém, 2023. szeptember 15.

Farkas Attila
 Műtárgyvédelmi Osztályvezető
 Cziráki Veronika
 Állományvédelmi felelős
 Laczkó Dezső Múzeum
 8200 Veszprém Török Ignác u. 7.